15. 8. 2005

ID: 35113

Bezdůvodné obohacení

Výši bezdůvodného obohacení záležejícího v užívání nebytových prostor určí soud peněžitou částkou, která odpovídá částkám vynakládaným obvykle v daném místě a čase na užívání obdobných nebytových prostor, zpravidla právě formou nájmu, a kterou by nájemce za obvyklých okolností byl povinen plnit podle nájemní smlouvy. Bylo-li nájemné v posuzovaném období regulováno, nemůže bezdůvodné obohacení přesáhnout částku omezenou cenovými předpisy.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 28 Cdo 2340/2002, ze dne 30.10.2003)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl o dovolání: 1. M. K., 2. M. R., 3. H. D., 4. V. P., 5. J. H., a 6. J. J., zastoupených advokátem, proti rozsudku Krajského soudu v Praze z 26. 2. 2002, sp. zn. 24 Co 541/2001, vydanému v právní věci vedené u Okresního soudu v Nymburce pod sp. zn. 6 C 996/98 (žalobců M. K., H. D., M. R., V. P., J. H. a J. J., z nichž byla M. K. v řízení zastoupena J. K., a H. D. advokátem, proti žalovanému Městu N., zastoupenému advokátem, o 923.860,- Kč s příslušenstvím), tak, že zrušil rozsudek Krajského soudu v Praze z 26. 2. 2002, sp. zn. 24 Co 541/2001 (s výjimkou výroku o částečném zastavení řízení), rozsudek Okresního soudu v Nymburce z 27. 6. 2001, č. j. 6 C 996/98-113 a věc vrátil Okresnímu soudu v Nymburce k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Žalobci se domáhali žalobou, podanou u soudu 16. 11. 1998 (v průběhu řízení upravovanou), aby žalovanému městu bylo uloženo zaplatit peněžní částku odpovídající hodnotě užívání (po dobu tří roků) budovy č. 244 ve V. V., okres N., který žalované město užívalo pro účely organizování pečovatelské služby. Jde o jednopatrový objekt o výměře podlahové plochy 864m2, který byl žalobcům vydán rozhodnutím Okresního úřadu – pozemkového úřadu v N. z 26. 8. 1994 ve smyslu ustanovení § 4 a § 9 zákona č. 229/1991 Sb.

Žalované město navrhlo zamítnutí žaloby. Uvádělo, že již v roce 1994 vyzvalo žalobce k převzetí nemovitosti; docházelo opakovaně k jednáním o uzavření nájemní smlouvy, které však ztroskotávalo na výši nájemného (žalobci požadovali roční nájemné 600.000,- Kč). V prosinci 1998 pak byl celý objekt ze strany žalovaného města vyklizen. Žalované město poukazovalo na to, že v době svého užívání vynaložilo na údržbu domu čp. 244 ve V. V. částku 81.318,- Kč. Žalované město vzneslo proti žalobci uplatněnému nároku i námitku promlčení, a to za dobu před 16. 11. 1998 (když užívání uvedeného objektu trvalo maximálně do 31. 12. 1998). Žalované město připouštělo, že by k úhradě vůči žalobcům zbývalo 155.053,- Kč.

Rozsudkem Okresního soudu v Nymburce z 27. 6. 2001, č. j. 6 C 996/98-113, bylo uloženo žalovanému městu zaplatit žalobcům 906.332,60 Kč, a to žalobkyni M. K. 302.110,90 Kč se 16% úrokem z prodlení ročně od 31. 12. 1998 do zaplacení, žalobkyni H. D. 302.110,90 Kč s 16% úrokem z prodlení ročně od 31. 12. 1998 do zaplacení a žalobcům J. J., M. R., V. P. a J. H. každému z nich po 75.527,70 Kč s 16% úrokem ročně od 31. 12. 1998 do zaplacení, vše do 3 dnů od právní moci rozsudku. Byl zamítnut žalobní návrh žalobců na zaplacení dalších 17.527,50 Kč. O nákladech řízení bylo rozhodnuto tak, že žádný účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobcům M. R., V. P., J. H. a J. J. bylo uloženo zaplatit společně a nerozdílně do pokladny Okresního soudu v Nymburce 12.084,- Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku. Žalovanému městu bylo uloženo zaplatit na úhradu soudního poplatku 24.168,- Kč a na náklady zálohované státem 14.410,- Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku.

V odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně bylo uvedeno, že žalované město užívalo dům čp. 244 ve V. V. bez právního důvodu od 30. 9. 1994, kdy došlo k vydání tohoto domu žalobcům podle zákona č. 229/1991 Sb. Podle názoru soudu prvního stupně není možné na tento případ použít ustanovení § 25 odst. 1 a násl. zákona č. 229/1991 Sb., protože žalované město tu nemohlo vstoupit do práv a závazků pronajimatele, protože pronajimatelem nebylo a objekt užívalo samo; nebyly tu ani zákonné předpoklady pro rozhodování podle ustanovení § 25 odst. 4 zákona č. 229/1991 Sb. správním orgánem. Při úvaze o stanovení úhrady za získané bezdůvodné obohacení ze strany žalovaného města vycházel soud prvního stupně ze znaleckého posudku, podaného v tomto řízení, podle něhož vzhledem k hodnotě nemovitosti by toto obohacení mohlo činit 1,097.021,- Kč, přičemž k nároku žalovaného soud

prvního stupně započetl částku 17.527,50 Kč za údržbu budovy; do výše této částky byl žalobní návrh zamítnut a ve zbývající částce 906.332,60 Kč bylo žalobě žalobců vyhověno, a to žalobkyni M. K. z jedné třetiny, žalobkyni H. D. z jedné třetiny a ze zbývající třetiny právním nástupcům původního žalobce V. J., který v průběhu řízení zemřel 5. 9. 2000. Úroky z prodlení byly žalobcům přiznány podle vládního nařízení č. 142/1994 Sb. O nákladech řízení bylo soudem prvního stupně rozhodnuto podle ustanovení § 150 a § 148 odst. 1 občanského soudního řádu.

O odvolání žalovaného města proti uvedenému rozsudku soudu prvního stupně rozhodl Krajský soud v Praze rozsudkem z 26. 2. 2002, sp. zn. 24 Co 541/2001. Tímto rozsudkem odvolacího soudu byl rozsudek soudu prvního stupně zrušen v odvoláním napadeném výroku o povinnosti žalovaného zaplatit žalobkyni M. K. 17.275,50 Kč, žalobkyni H. D. 17.275,90 Kč, žalobkyni M. R. 4.319,- Kč, V. P. 4.319,- Kč, J. H. 4.319,- Kč a J. J. 4.319,- Kč (u všech se 16% úrokem od 31. 12. 1998 do zaplacení) a řízení v této části předmětu řízení bylo zastaveno. Dalším výrokem rozsudku odvolacího soudu byl zrušen výrok rozsudku soudu prvního stupně týkající se povinnosti žalovaného města zaplatit žalobkyni M. K. 284.853,- Kč, žalobkyni H. D. 284.853,- Kč, žalobkyni M. R. 71.208,70 Kč, žalobkyni V. P. 71.208,70 Kč, žalobkyni J. H. 71.208,70 Kč a také žalobci J. J. 71.208,70 Kč (u všech se 16% úrokem z prodlení ročně od 31. 12. 1998 do zaplacení), a to tak, že tento žalobní návrh byl zamítnut. Ve výroku o nákladech řízení a ve výrocích o soudním poplatku byl rozsudek soudu prvního stupně zrušen a v tomto rozsahu věc byla vrácena k dalšímu řízení u soudu prvního stupně.

V odůvodnění rozsudku odvolacího soudu bylo především uvedeno, že v důsledku účinného zpětvzetí žaloby žalobci, pokud šlo o částku 51.954,80 Kč, byl zrušen rozsudek soudu prvního stupně a řízení ohledně této částky bylo zastaveno (§ 222a odst. 1 a 2 občanského soudního řádu).

Dále k odvolání žalovaného města odvolací soud přisvědčoval názoru, že pokud šlo o nebytové prostory, užívané žalovaným poté, co stavební nemovitost byla žalobcům vrácena, dopadá na projednávanou právní věc ustanovení § 22 odst. 9 zákona č. 229/1991 Sb., podle něhož nedošlo-li mezi dosavadním uživatelem a vlastníkem nemovitosti (s výjimkou zemědělské půdy) k jiné dohodě, vznikne dnem, kdy byla nemovitost podle části druhé tohoto zákona vydána, mezi nimi nájemní vztah, který lze kdykoli vypovědět. Právě tak v této části dopadá na tuto právní věc ustanovení § 25 odst. 4 zákona č. 229/1991 Sb., podle něhož nedohodnou-li se dosavadní uživatel a vlastník nemovitosti o výši nájemného a o podmínkách jeho placení ohledně užívání nebytových prostor (tedy také prostor určených pro poskytování sociálních služeb), rozhodne o výši nájemného příslušný okresní úřad podle obecně platných cenových předpisů. Okresní úřad v N. také v tomto směru rozhodl 1. 7. 1994 (pod č. j.050/242/99) a toto rozhodnutí bylo potvrzeno rozhodnutím Ministerstva financí z 29. 9. 1999 (pod č. j. 16/61777/99 – M+S). Stanovené výši nájemného odpovídají potom částky, které žalované město uhradilo žalobcům: částka 155.160,90 Kč a v průběhu odvolacího řízení další částka 51.959,30 Kč. V takto celkově poukázané částce je podle názoru odvolacího soudu „obsažen i oprávněný nárok žalobců na vydání neoprávněného majetkového prospěchu, vzniklého u žalovaného města tím, že přejímal od uživatelů 16 bytů nájemné, ačkoli toto nájemné mělo být poukázáno v souladu s ustanovením § 25 odst. 1 zákona č. 229/1991 Sb. již žalobcům“. Pokud se žalobci domáhali vyšších částek, než které jim žalované město postupně poukázalo, posoudil odvolací soud tento nárok jako neopodstatněný a změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že se tento žalobní návrh na zaplacení vyšších částek zamítá.

O nákladech řízení bylo odvolacím soudem rozhodnuto s poukazem na ustanovení § 221 odst. 1 písm. a/, § 142, § 146 a § 150 občanského soudního řádu a v tomto výroku (jakož i ve výroku o soudním poplatku) byl rozsudek soudu prvního stupně zrušen a věc byla vrácena k rozhodování o nákladech řízení a o soudním poplatku vrácena k dalšímu řízení.

Rozsudek odvolacího soudu byl doručen žalobcům (jejich zástupcům) ve dnech 9. 7. 2002, 10. 7. 2002, 11. 7. 2002 a 19. 7. 2002 a dovolání ze strany žalobců bylo předáno na poště k doručení Okresnímu soudu v Nymburce dne 9. 9. 2002, tedy ve lhůtě uvedené v § 240 odst. 1 občanského soudního řádu.

Dovolatelé (zastoupeni advokátem) ve svém dovolání navrhovali, aby dovolací soud zrušil rozsudek odvolacího soudu a aby věc byla vrácena k dalšímu řízení. Dovolatelé svým dovoláním napadli výrok rozsudku odvolacího soudu, kterým byl rozsudek soudu prvního stupně změněn a žaloba žalobců ve věci byla zamítnuta. Své dovolání proti měnícímu rozsudku odvolacího soudu pokládali dovolatelé za přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm.a/ občanského soudního řádu a jako dovolací důvody uplatňovali, že řízení v této právní věci bylo postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, a že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Dovolatelé zdůrazňovali, že po vydání rozhodnuti pozemkového úřadu podle zákona č. 229/1991 Sb., které nabylo právní moci 30. 9. 1994, bylo povinností žalovaného města předat neprodleně nemovitosti oprávněným osobám, ale k

předání nemovitostí došlo až 18. 12. 1998 a k vyklizení objektu čp. 244 ve V. V. došlo až v lednu 1999. Žalované město tu vycházelo z účelového výkladu zákona č. 229/1991 Sb., že žalovanému vzniklo nájemní právo k předmětným nemovitostem a bylo tedy oprávněno užívat nemovitosti a nakládat s nimi jako v minulosti před rozhodnutím o jejich vydání. Žalované město i po 30. 9. 1994 nadále vybíralo od fyzických a právnických osoby úhrady za užívání a dokonce uzavíralo nájemní smlouvy s Pečovatelskou službou okresu N. (tato organizace ani nevěděla o tom, že nemovitosti již byly vydány v restituci). Podle názoru dovolatelů žalované město užívalo v době od 1. 10. 1994 do 31. 12. 1998 nemovitosti neoprávněně, vybíralo úhrady od třetích osob, které nemovitosti užívaly, a je proto povinno za toto neoprávněné užívání zaplatit cenu, která odpovídá obvyklému nájemnému.

Podle názoru dovolatelů nedopadá na tento případ ustanovení § 22 zákona č. 229/1991 Sb.; žalovanému městu nemohlo vzniknout právo na uzavření dohody o užívání bytu, pozemku nebo nebytového prostoru, protože není ani jedním ze subjektů uvedených v ustanovení § 25 odst. 2 písm. a/ až d/ a e/ věta první, zákona č. 229/1991 Sb.; pokud žalovanému nevzniklo toto právo, pak tu není dána pravomoc okresního úřadu rozhodnout o výši nájemného (§ 25 odst. 4 zákona č. 229/1991 Sb.). Výklad ustanovení § 22 a § 25 odst. 2 zákona č. 229/1991 Sb., jak k němu dospěl odvolací soud, směřuje jak proti jejich obecnému smyslu, tak je i v rozporu se zněním těchto ustanovení navzájem.

Dovolatelé vyslovovali své přesvědčení, že na straně žalovaného města skutečně došlo k bezdůvodnému obohacení a soud prvního stupně správně uložil žalovanému platební povinnost, která podle znaleckého posudku odpovídala žalovaným získanému finančnímu obohacení. Naproti tomu odvolací soud, podle názoru dovolatelů, svým rozhodnutím neposkytl žalobcům ochranu jejich vlastnických práva a neposkytl jim právo na spravedlivý proces.

Žalované město ve svém vyjádření k dovolání dovolatelů vyslovovalo naopak názor, že na tuto právní věci se vztahuje ustanovení § 25 odst. 2 písm. b/ zákona č. 229/1991 Sb., protože i u objektu čp. 244 ve V. V. šlo o dům, v němž byly byty, jejichž uživatelům jsou poskytovány sociální služby, a také nebytové prostory v tomto objektu sloužily potřebám poskytování sociálních služeb. Proto se také i žalobci obrátili na Okresní úřad v Nymburce se žádostí o rozhodnutí o výši nájemného ve smyslu ustanovení § 25 odst. 4 zákona č. 229/1991 Sb. Z jeho rozhodnutí také soud odvolací správně vycházel ve smyslu ustanovení § 135 odst. 2 občanského soudního řádu. Dovolatelé tedy nedůvodně přehlížejí, že se na tento případ vztahují ustanovení § 22 odst. 9 a § 25 odst. 1 zákona č. 229/1991 Sb.

Při posuzování tohoto dovolání vycházel dovolací soud z ustanovení dvanácté části, hlavy první, bodu 1 zákona č. 30/2000 Sb., podle něhož ustanovení tohoto zákona, jímž byl změněn a doplněn občanský soudní řád (zákon č. 99/1963 Sb.), platí i na řízení, která byla zahájena před nabytím účinnosti zákona č. 30/2000 Sb. (tj. před 1. 1. 2001).

Dovolání dovolatelů směřovalo proti rozhodnutí odvolacího soudu, jímž byl změněn rozsudek soudu prvního stupně ve věci, a bylo tedy přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a/ občanského soudního řádu.

Dovolatelé uplatňovali jako dovolací důvody, že řízení je tu postiženo vadou,k která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 241a odst. 2 písm. a/ občanského soudního řádu), a že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 241a odst. 2 písm. b/ občanského soudního řádu).

O vadu řízení jde tehdy, jestliže došlo k takovému postupu soudu v řízení, který se projevil v průběhu řízení před soudem (a nikoli při rozhodování) a byl-li tento postup soudu v řízení nesprávný (srov. rozhodnutí uveřejněné pod č. 49/1998 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, vydávané Nejvyšším soudem). Podle obsahu spisu v daném případě, ale ani podle údajů uváděných v dovolání dovolatelů nelze v postupu odvolacího soudu při projednávání odvolání konstatovat takovou vadu (např. odnětí možnosti účastníka řízení jednat před soudem), při níž sama nesprávnost tohoto postupu v řízení mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, jak to má na zřeteli ustanovení § 241a odst. 2 písm. a/ občanského soudního řádu, z jehož znění a z jeho srovnání s ustanovením § 241a odst. 3 občanského soudního řádu vyplývá, že ustanovení § 241a odst. 2 písm. a/ občanského soudního řádu nemá na zřeteli neúplnost zjišťování skutkového stavu věci a ani vady v hodnocení důkazů.

Nesprávné právní posouzení věci (ve smyslu ustanovení § 241a písm. b/ občanského soudního řádu) může spočívat buď v tom, že soud použije na projednávanou právní věc nesprávný právní předpis, anebo si použitý právní předpis nesprávně vyloží (srov. z rozhodnutí uveřejněného pod č. 3/1998 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek na str. 13/45/).

V daném případě z odůvodnění rozhodnutí odvolacího soudu, proti němuž směřuje dovolání dovolatelů, vyplývá, že odvolací soud posoudil projednávanou právní věci zejména podle ustanovení § 22 odst. 9, § 25 odst. 1, 2 a 4 zákona č. 229/1991 Sb., zatím co dovolatelé jsou toho názoru, že tato projednávaná právní věc neměla být posuzována podle ustanovení zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, nýbrž

jako nárok na vydání bezdůvodného obohacení podle ustanovení § 451 odst. 1 občanského zákoníku.

Podle ustanovení § 451 odst. 1 občanského zákoníku musí ten, kdo se na úkor jiného bezdůvodně obohatil, toto obohacení vydat.

Podle ustanovení § 25 odst. 1 zákona č. 229/1991 Sb. vlastník věci, jemuž byla věc podle tohoto zákona vydána, vstupuje do práv a závazků pronajimatele, plynoucích z dohody o odevzdání a převzetí bytu, z nájmu pozemku nebo ze smlouvy o nájmu nebytového prostru v převzaté nemovitosti.

Podle ustanovení § 25 odst. 2 zákona č. 229/1991 Sb. dosavadní uživatelé bytů, pozemků a nebytových prostor v převáděných nemovitostech, které slouží (kromě jiného) poskytování zdravotnických a sociálních služeb, mají nárok vůči vlastníkovi na uzavření dohody o užívání bytu, pozemku nebo nebytových prostor. V těchto případech může vlastník dohodu vypovědět nejdříve po uplynutí 10 let ode dne účinnosti tohoto zákona, nedohodnou-li se účastníci jinak; tento závazek přechází na všechny další vlastníky v uvedené době. Podle ustanovení § 25 odst. 4 zákona č. 229/1991 Sb. nedohodnout-li se o výši nájemného a podmínkách jeho placení vlastník s uživatelem bytu, pozemku nebo nebytových prostor (§ 25 odst. 2 zákona č. 229/1991 Sb.), rozhodne o výši nájemného okresní úřad podle obecně platných cenových předpisů.

Z citované právní úpravy vyplývá, že úprava práv vlastníků budov a pozemků, jakož i uživatelů budov a pozemků podle ustanovení § 25 zákona č. 229/1991 Sb. se vztahuje na ty, kteří byli vlastníky a uživateli budov a pozemků ke dni účinnosti zákona č. 229/1991 Sb., tak i na ty, kteří se jimi stali vydáním nemovitostí podle druhé části tohoto zákona.

Za obecně platné předpisy uvedené v § 25 odst. 4 zákona č. 229/1991 Sb. bylo možné považovat např. vyhlášku č. 176/1993 Sb. (ve znění vyhlášek č. 30/1995 Sb. a č. 274/1995 Sb.), o nájemném z bytu a o úhradě poskytované s užíváním bytu, nebo např. vyhlášku č. 585/1990 Sb., o cenové regulaci nájemného z nebytových prostor.

Z ustanovení zákona č. 229/1991 Sb. nevyplývá, že by mezi oprávněnou osobou (oprávněnými osobami) a povinnou osobou (povinnými osobami) nemohl vzniknout právní vztah z bezdůvodného obohacení, jaký mají na zřeteli ustanovení § 451 a násl. občanského zákoníku; v době od vydání věci (věcí) povinnou osobou oprávněné osobě může dojít k situaci, že povinná osobě získá na úkor oprávněné osoby bezdůvodné obohacení (neoprávněný majetkový prospěch), jehož vznik a povinnost k jeho vydání lze posoudit podle obecných ustanovení občanského zákoníku. K závazku z bezdůvodného obohacení tu může dojít vedle existujících práv a povinností, jež jsou upraveny v zákoně č. 229/1991 Sb., jmenovitě v ustanovení § 22 a § 25 zákona č. 229/1991 Sb.

Bezdůvodné obohacení vzniká především tak, že majetek obohaceného rozmnoží o nové majetkové hodnoty; může však spočívat i v tom, že se jeho dosavadní majetek nezmenší, třebaže by jinak k tomu došlo, kdyby obohacený plnil svoje povinnosti (srov. č. 25/1986, str. 104 a 105, Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Odpovědnost za neoprávněně získaný majetkový prospěch, který musí být podle právní úpravy bezdůvodného obohacení vydán, vzniká bez zřetele na zavinění (srov. č. 25/1986, str. 106, Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Rozhodující přitom je to, o co se ten, kdo předmět bezdůvodného obohacení získal, obohatil v době jeho získání, bez ohledu na to, zda v mezidobí, kdy byl uplatněn nárok na vydání bezdůvodného obohacení (neoprávněného majetkového prospěchu), došlo ke snížení takového prospěchu, k jeho spotřebování nebo i ke zmenšení či k převedení na jinou osobu (srov. č. 25/1986, str. 106, odst. 4, a str. 113, odst. 4, Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Výši bezdůvodného obohacení záležejícího v užívání nebytových prostor určí soud peněžitou částkou, která odpovídá částkám vynakládaným obvykle v daném místě a čase na užívání obdobných nebytových prostor, zpravidla právě formou nájmu, a kterou by nájemce za obvyklých okolností byl povinen plnit podle nájemní smlouvy. Bylo-li nájemné v posuzovaném období regulováno, nemůže bezdůvodné obohacení přesáhnout částku omezenou cenovými předpisy (viz rozhodnutí uveřejněné pod č. 53/2000 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Odvolací soud se v daném případě správně zabýval tím, jaké částky žalované město poukázalo (a to i v průběhu odvolacího řízení) žalobcům na úhradu pohledávky žalobců vůči žalovanému, související se žalobním návrhem žalobců v této právní věci.

Bylo však nutno se zabývat tím, zda tu na straně žalobce nevzniklo případně ještě jiné bezdůvodné obohacení, než ke kterému se vztahovalo rozhodnutí Okresního úřadu – pozemkového úřadu v N. z 21. 2. 1999, č. j. 050/73/99, potvrzené rozhodnutím Ministerstva financí ČR z 29. 9. 1999, č. j. 16/61777/99/N-8. Toto rozhodnutí se totiž týká jen nájemného z Domu soustředěné pečovatelské služby v N. (jeho bytových a nebytových prostor) a nikoli např. úhrady

za užívání pozemku; Ministerstvo financí ČR také ve svém citovaném rozhodnutí z 29. 9. 1999 výslovně např. uvedlo, že v daném případě nelze „stanovit nájemné za dům čp. 244 ve V. V., okres N. jako celek, protože v tomto objektu jsou prostory bytové, nebytové i společné“. Ministerstvo financí ČR uvádělo ve svém citovaném rozhodnutí, že vycházelo jen ze stavební dokumentace, kterou pokládalo „za průkaznou a odpovídající skutečnosti“ a nikoli „ze znaleckého posudku ve správním řízení dodatečně předloženého“.

Za těchto uvedených okolností, kdy odvolací soud vycházel z právního názoru, že žalobci uplatněný nárok na vydání žalovanými tvrzeného bezdůvodného obohacení (podle § 451 občanského zákoníku), je možné v tomto případě jen tak, že tu jde pouze o „nebytové prostory, užívané žalovaným poté, co nemovitost byla žalobcům vrácena, dopadá na věc ustanovení § 22 odst. 9 zákona č. 229/1991 Sb.“, nebylo možné dospět přesvědčivě k závěru, že je rozhodnutí odvolacího soudu správné (jak to má na zřeteli ustanovení § 243b odst. 2 občanského soudního řádu) z hlediska úplného rozsahu i obsahu dovolání odpovídajícího právního posouzení. Proto dovolací soud pokládal za opodstatněné přikročit ke zrušení rozsudku odvolacího soudu podle ustanovení § 243b odst. 2 občanského soudního řádu.

Podle názoru dovolacího soudu platí i na rozhodnutí soudu prvního stupně důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, a to z hlediska opačně jednostranného posouzení žalobci uplatněného nároku na vydání tvrzeného bezdůvodného obohacení, když byl toho názoru, že tu nebylo možné žalobci uplatněný nárok posoudit zcela ani zčásti podle ustanovení zákona č. 229/1991 Sb. a že tedy „od 30. 9. 1994 žalovaný užíval nemovitosti bez právního důvodu podle § 451 odst. 1 občanského zákoníku“. Zrušil proto dovolací soud i rozsudek soudu prvního stupně podle ustanovení § 453b odst. 3, věta druhá, občanského soudního řádu a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž se soud právního stupně v součinnosti s účastníky řízení (s využitím jejich případných dalších důkazních návrhů) zaměří na úplné a všestranné objasnění toho, v jakém rozsahu tu došlo k bezdůvodnému obohacení žalovaného města získáním neoprávněného majetkového prospěchu v souvislosti s užíváním domu čp. 244 s pozemky parc. č. 241/1 a parc. č. 333/1 ve V. V., okres N., v období po vydání těchto nemovitostí žalobcům, ať už by šlo o nároky založené ustanoveními zákona č. 229/1991 Sb. či o získání neoprávněného majetkového prospěchu jiného druhu ve smyslu ustanovení § 451 a násl. občanského zákoníku.

Právním názorem dovolacího soudu bude soud prvního stupně v dalším řízení vázán ve smyslu ustanovení § 243d odst. 1, věta první, občanského soudního řádu.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Plat
- Podnájem bytu (exkluzivně pro předplatitele)
- Pojištění (exkluzivně pro předplatitele)
- Předkupní právo (exkluzivně pro předplatitele)
- Restituce (exkluzivně pro předplatitele)
- Spotřebitel (exkluzivně pro předplatitele)
- Odporová žaloba
- Autonomie vůle (exkluzivně pro předplatitele)
- Správní žaloba a trestní rozsudek
- Střídavá péče (exkluzivně pro předplatitele)
- Styk dítěte s rodičem (exkluzivně pro předplatitele)